

HELGE
BURGGRABE

HAGIOS

zingen voor vrede

LIEDBOEK

EDITION
MUSICA
INNOVA

Nr. 5047

Zingen voor Vrede

Shalom, Salām! Het diepe verlangen naar vrede, naar een leven waarin ieder tot zijn recht komt, krijgt met de HAGIOS-liederen een krachtige stem en klinkt in een wereld, die op vele plaatsen verscheurd, verhard en uitgeput is, omdat we verbitterd tegenover elkaar staan. Uiterlijke vrede begint met innerlijke vrede. Wie innerlijke vrede ervaart, kan anders in de wereld staan: opener opmerkzamer en weerbaarder tegen haat en verharding, toegewijd aan verzoening en vrede, levend in het besef: „Ik ben leven, dat leven wil temidden van leven, dat leven wil,“ zoals Albert Schweitzer het verwoordde.

In het gezamenlijk zingen is zo’n verbondenheid met al wat leeft bijzonder sterk en onmiddellijk te ervaren. Er kunnen zich resonantieruimten openen, waar men zich ten diepste verbonden en onderdeel weet van het Zijn, van de essentie van het leven. Hagios (Grieks) betekent heilig. De HAGIOS-liederen bezingen dat wat heilig is, het kostbare leven dat alles verbindt. Het bezingt het mysterie van het leven dat in verschillende culturen en religies anders wordt benoemd, maar uiteindelijk alle woorden en beschrijvingen overstijgt.

De liederen putten uit diverse tradities, hebben bewust eenvoudige melodieën en kunnen in vele talen gezongen worden – als teken dat vrede een gemeenschappelijke taal heeft die grenzen overstijgt.

Zo zijn deze HAGIOS-liederen een uitnodiging om naar binnen te keren en te luisteren, om je te laten raken en je te sterken. Zo kun je de innerlijke vrede steeds meer ervaren en samen met veel mensen de uiterlijke vrede een krachtige stem geven.

Helge Burggrabe

componist en initiatiefnemer van de HAGIOS Vredesimpuls

www.hagios.net

Het HAGIOS Vredesproject ontwikkelt zich tot een levendig initiatief dat wordt omarmd door koren, kerk-gemeenschappen, Taizé-groepen, individuen, en zang-, dans- en vredesgroepen.

Het project wordt ondersteund door de Vereniging Musica Innova e.V. en maakt deel uit van het initiatief „Art for Peace“ van choreografe Nanni Kloke. Zij ontwikkelde dansen ter begeleiding van de HAGIOS-liederen. HAGIOS Liedboek, Edition Musica Innova, 1e druk, juli 2026

Bij de Nederlandse vertaling: Bij het vertalen hebben we gekozen voor de aanspreektitel ‘Jij’ voor God, zoals in het Duits gewoon is. Daarmee benadrukken we een nabije relatie tussen God en ons. Mocht je God op een andere manier willen aanspreken, voel je dan vrij om dat te zingen wat jou past. Want bij Hagios – zingen voor vrede tellen alle stemmen mee.

Mirjam Dirkx, Inge de Jong-Baerends, Anne Marie Mosterman, Luis Kaserer

Jos van Genugten, Corinne Groenendijk, Vincent van den Hoven

Inhoud

Zwijg nu en luister	4
Hagios ho Theos	4
Open voor MIJN liefde jouw poort	5
Ave Maria	5
Geborgen in de zegen	6
De profundis	6
Credo	7
Evenbeeld-Hymne	8
Ogen en oren van je hart	10
Steeds and're paden	10
Via cordis	11
Pace e bene	12
Jij bent gezegend	13
O Signore	13

Ruach	14
Hineni	15
Hagios	16
Da pacem domine	17
Onrustig is mijn hart	18
Da pacem cordium	18
Laat nu je mond stil zijn en kalm	19
Hoor je de hartslag	20
Het is een klank	21
Halleluja	22
Kom, sta nu op en wordt tot licht	23
Lichtgebed	24
Mayim chayim	26
Magnificat	27
O, Jij mijn God	28
Blijf toch bij ons	29

Shalom, Salām	30
Un instrument de ta paix	31
Effata	32
Viriditas	33
Nu is het tijd	34
Ieder deel van deze aarde is mij heilig	36
Vrede wens ik jou	37
In terra pax	38
Kijk maar diep in jouw nacht	40
Uit de diepte roep ik luid naar jou	41
Kyrie eleison	42
Theia Agape	43
Agape Hymne	44
Talita kum	46
Temidden van leven	47
Je bent er	48
Zegenkracht	49
Amen	50

Zwijg nu en luister (Schweige und höre)

t: Michael Hermes OSB, naar de regel van Benedictus, m: Terrye Coelho

① G C D G ② ③

Zwijg nu en luis - ter. O - pen de o - ren van je hart, zoe - kend naar vre - de.

The musical score is in 4/4 time, key of G major. It features three measures of music. The first measure has a G chord, the second a C chord, and the third a D chord. The melody consists of quarter notes and half notes, with a final half note in the third measure.

Hagios ho Theos

t+m: Orthodoxe liturgie

4

Dm A7/C# Dm A A7 Dm C F/C C F/C C F

Ha - gi - os ho The - os, ha - gi - os is - chi - ros,

F C C7 F/C A7/C# Dm A Dm

ha - gi - os a - tha - na - tos, e - le - i - son hy - mas

The musical score is in 4/4 time, key of D minor. It features two systems of music. The first system has four measures of music, and the second system has four measures of music. The melody consists of quarter notes and half notes, with a final half note in the second measure of the second system. The bass line consists of quarter notes and half notes. The score includes various chords and a final double bar line.

*Hagios ho Theos, hagios ischiros, hagios athanatos, eleison hymas (Grieks):
Heilige God, heilige Sterke, heilige Onsterfelijke, ontferm U over ons.*

Open voor MIJN liefde jouw poort (Öffne MEINER Liebe ein Tor)

t: Franz-Xaver Jans-Scheidegger, m: Helge Burggrave

① C F C ② ③

O - pen voor MIJN lief- de jouw poort, o - pen voor MIJN lief- de jouw poort, jij, MIJN e - ven- beeld.

The musical score is in 4/4 time, key of C major. It features a melody with three numbered measures. Measure 1 starts with a C chord, measure 2 with an F chord, and measure 3 with a C chord. The melody consists of eighth and quarter notes, with a final half note in measure 3.

Ave Maria

t: Liturgie, m: Tasnim Fernandez, Barbara Swetina

Em D Em Bm Em Bm

A - ve Ma - ri - a, a - ve, a - ve

Em C D Bm C B Em/G Am G/B D Bm Em

A - ve Ma - ri - a, gra - ti - a ple - na.

The musical score is in 3/4 time, key of D major. It features a melody with two systems of measures. The first system has measures with chords Em, D, Em, Bm, Em, and Bm. The second system has measures with chords Em, C, D, Bm, C, B, Em/G, Am, G/B, D, Bm, and Em. The melody consists of quarter and half notes, with a final half note in measure 12.

Ave Maria, gratia plena (lat.): Gegroet ben jij, Maria, vol van genade

Geborgen in de zegen (Geborgen im Segen)

t+m: Helge Burggrave

6

Chorus of 'Geborgen in de zegen' in 4/4 time. The score is written for voice and piano. The key signature has one flat (B-flat). The melody is in the treble clef, and the accompaniment is in the bass clef. The lyrics are: 'Ge - bor - gen in de ze - gen van jouw Aan - we - zig - heid rus - ten'. The piano accompaniment consists of chords and single notes. The lyrics are written below the staff, with some words split across lines.

Dm G Dm Gm/D C⁷ F/C C⁷

Ge - bor - gen in de ze - gen van jouw Aan - we - zig - heid rus - ten

F A/E Dm Dm Dm A

wij rus - ten wij in jou, Jij, ein - de - lo - ze lief - de. Ge -

De profundis

t: Liturgie, m: Helge Burggrave

Verse of 'De profundis' in 4/4 time. The score is written for voice and piano. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The melody is in the treble clef. The lyrics are: 'De pro - fun - dis, de pro - fun - dis cla - ma - vi ad te do - mi - ne.' The piano accompaniment consists of chords and single notes. The lyrics are written below the staff, with some words split across lines.

① Cm Gm Cm ② ③ ④

De pro - fun - dis, de pro - fun - dis cla - ma - vi ad te do - mi - ne.

De profundis clamavi ad te domine (lat.): Uit de diepte roep ik jou, Heer.

Credo

t: uit de geloofsbelijdenis, m: Helge Burggrabe

Chord progression: Cm, Gm/Bb, Ab, G.

Lyrics: Cre - - do in u - num De - um.

The first system of the musical score is in 4/4 time, key of C minor. It features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line has a half note 'Cre', a half note 'do', a half note 'in', a half note 'u', a half note 'num', and a half note 'De'. The piano accompaniment has a half note 'Cre', a half note 'do', a half note 'in', a half note 'u', a half note 'num', and a half note 'De'. The lyrics are: Cre - - do in u - num De - um.

Chord progression: Cm, Bb/D, C/E, Fm, C7, Ab, Fm, G4-3.

Lyrics: Cre - - do in u - num Do - mi - num Je - sum Chris - tum.

The second system of the musical score continues the melody. The vocal line has a half note 'Cre', a half note 'do', a half note 'in', a half note 'u', a half note 'num', a half note 'Do', a half note 'mi', a half note 'num', a half note 'Je', a half note 'sum', and a half note 'Chris'. The piano accompaniment has a half note 'Cre', a half note 'do', a half note 'in', a half note 'u', a half note 'num', a half note 'Do', a half note 'mi', a half note 'num', a half note 'Je', a half note 'sum', and a half note 'Chris'. The lyrics are: Cre - - do in u - num Do - mi - num Je - sum Chris - tum.

Chord progression: Cm, G7, Cm/Eb, Eb, Ab/C, Ab6/5, G/C, G/B.

Lyrics: Cre - - do in Spi - ri - tum Sanc - tum.

The third system of the musical score concludes the phrase. The vocal line has a half note 'Cre', a half note 'do', a half note 'in', a half note 'Spi', a half note 'ri', a half note 'tum', a half note 'Sanc', and a half note 'tum'. The piano accompaniment has a half note 'Cre', a half note 'do', a half note 'in', a half note 'Spi', a half note 'ri', a half note 'tum', a half note 'Sanc', and a half note 'tum'. The lyrics are: Cre - - do in Spi - ri - tum Sanc - tum.

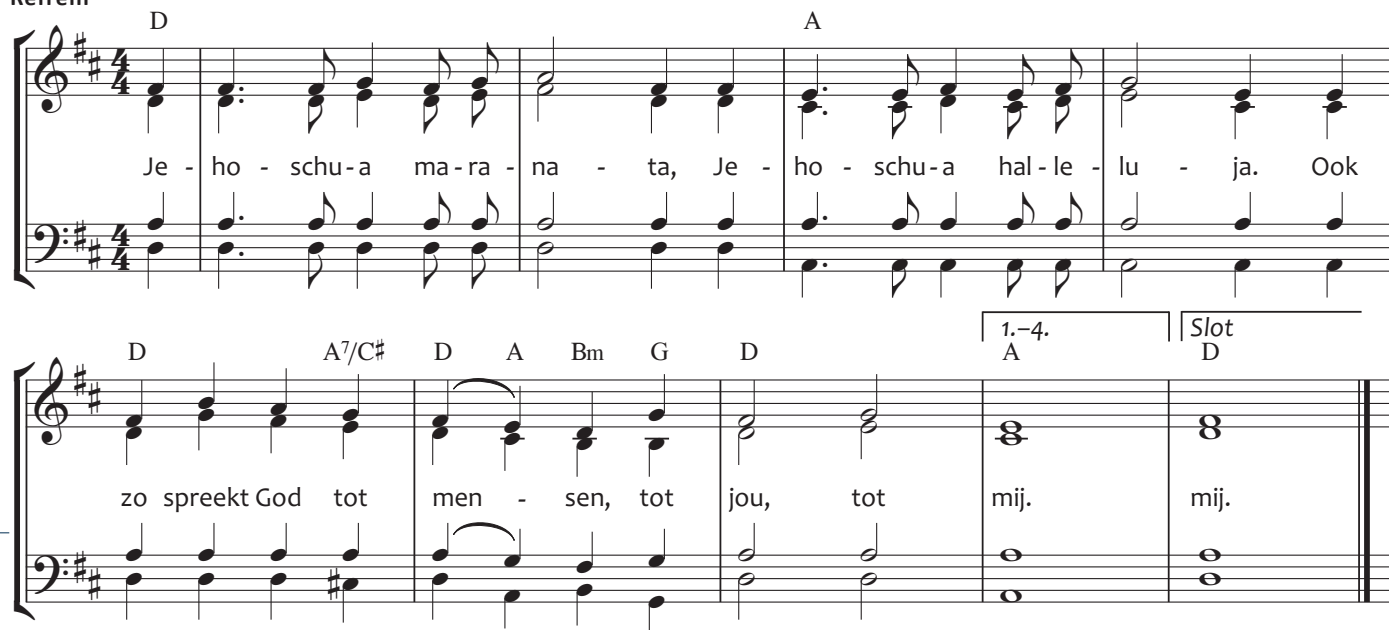
*Credo in unum Deum. Credo in unum Dominum Jesum Christum. Credo in Spiritum Sanctum (lat.):
Ik geloof in de ene God. Ik geloof in de ene Heer Jezus Christus. Ik geloof in de Heilige Geest.*

Evenbeeld-Hymne (Ebenbild-Hymnus)

t: Franz-Xaver Jans-Scheidegger, m: Helge Burggrabe

Refrein

8

Je - ho - schu-a ma-ra - na - ta, Je - ho - schu-a hal - le - lu - ja. Ook

zo spreekt God tot men - sen, tot jou, tot mij. mij.

1.-4. A Slot D

Couplet

1. O mens, kostbaar en eenmalig heb Ik jou ge - schapen Schep uit MIJN midden leven - di - ge kracht

2. Ben je stil, dan jubelt je hart in MIJN ge - bor - gen - heid. Ben je doelgericht, dan vind je een - heid in MIJ.

3. Je bent een bloempje in MIJN schepping Langzaam uit de knop, maar stralend in jouw o - pen - heid.

4. Ontdek het spoor van MIJN leven in jouw ei - gen leven. Beluister MIJN klank in het gezang van jouw hart.

D A D Em V Em D A

1. opdat het geheim van MIJN liefde door jou zicht - baar wordt. Laat MIJN aanraking in jou vorm krij - gen
 2. Ben je dienstbaar, dan zal geen ge - weld je breken. Ben je geduldig, dan komt het doel je te - ge - moet.
 3. Door jou stroomt de adem van MIJN godde - lij - ke adem. Jij licht op in de glans van MIJN godde - lij - ke volheid.
 4. Bespeur MIJN weg in jouw wegen. Voel mijn aanraking in jouw te - der - heid.

D Bm Bm G

1. Zo kan het Licht van het Begin in jou op - lich - ten. O - pen je nu,
 2. Laat mijn goddelijke adem door jou heengaan, dan blijft MIJN liefde door jou aan het stromen,
 3. O mens, afbeelding van MIJN schoon - heid, wanneer begin jij met bloeien?
 4. Zie toch MIJN licht in de schaduw van jouw alle - daags - heid. Open voor MIJN lief - de jouw poort,

G D/A A D

1.-4. Jij, mijn e - ven - beeld. Je -

Ogen en oren van je hart (Herzensauge, Herzensohr)

t: Franz-Xaver Jans-Scheidegger, m: Helge Burggrabe

10

1. Kijk eens op - nieuw naar dat wat je ziet.
2. Luis - ter nog eens naar dat wat je hoort.

Kijk er - door - heen met o - gen van je hart.
Hoor er - door - heen met o - ren van je hart.

Steeds and're paden (Wechselnde Pfade)

t: Baltische huiszegen, m: onbekend

① Dm C Dm ② ③ ④

Steeds and' re pa - den, scha-duw en licht: al-les is ge - na - de, wees niet be - vreesd

Variant: Steeds and're paden, schaduw en licht: alles wordt gedragen, wees niet bevreesd.

Via cordis

t+m: Helge Burggrave

C G⁴/D C/E F⁵ Dm G⁷/B C G

Vi - a cor - dis, diep in mijn hart leeft me - de - do - gen.

Am G E/G[#] Am Dm⁷ C/E G/D G⁷/F

Vi - a cor - dis, diep in mijn hart leeft die - pe lief - de.

C/E G⁷/F C/E C Dm⁷ C/E F G

Vi - a cor - dis, diep in mijn hart leeft vre - de.

via cordis (lat.): Weg van het hart

Pace e bene

t: Vredesgroet van de heilige Franciscus, m: Helge Burggrave

12

The musical score is written for a piano in 4/4 time, featuring a treble and bass staff. The key signature has one flat (B-flat). The score is divided into three systems. The first system contains four measures with lyrics 'pa - - ce' and 'pa - ce pa - ce'. The second system contains four measures with lyrics 'pa - ce e be - ne' and 'pa - ce e be - ne'. The third system contains four measures with lyrics 'pa - ce e be - ne' and 'A - - - men'. Chord symbols are placed above the staff: Dm, C9/D, Dm, G/D in the first system; Dm, Dm/C, C9, Bb, Dm/A, A in the second system; Dm, Gm, Bbmaj7, A in the third system. The melody is primarily in the treble staff, with the bass staff providing harmonic support.

pace e bene (ital.): Vrede en alle goeds!

Jij bent gezegend, een zegen ben jij (Du bist gesegnet, ein Segen bist du)

t+m: Helge Burggrabe

Chorus of the hymn "Jij bent gezegend, een zegen ben jij". The score is in 4/4 time, key of B-flat major. The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The lyrics are in Dutch and German. The chords are: F, C/E, Bb/D, F/C, Bb, F/A, Bb, C 4-3, Slot Bb/F, F.

Jij bent ge - ze - gend, een ze - gen ben jij.

Jij bent ge - ze - gend, een ze - gen ben jij.

A - men.

13

O Signore

t: Franse franciscanen (rond 1912), m: Georgische melodie, bewerking: José Ramon Moran

First line of the hymn "O Signore". The score is in 4/4 time, key of D minor. The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The lyrics are in Italian. The chords are: Dm, G/D, Dm, G/D, Dm, C, C4, F, C, Dm.

O Sig-no - re, fa' di me u - no stru-men - to del - la tu - a pa - ce

O Heer, maak me een instrument van uw vrede.

Ruach

t+m: Helge Burgrabe

Dm A/D A⁷/D Dm C F Gm

Ru - ach, ru - ach, ru - ach e - lo - him, ru - ach,

A Dm/A Gm/B^b A A⁷ Dm

ru - ach, ru - ach cha - yim, ru - ach e - lo - him.

Het Hebreeuwse woord *ruach* betekent zowel ‘adem’ als ‘geest’. Ruach Elohim is de goddelijke adem, de goddelijke geest. Ruach chayim is de levensadem. Adem vormt de basis van ons bestaan: tussen de eerste en de laatste ademtocht ontvouwt zich ons leven. Ademen is geen proces dat we bewust hoeven aan te sturen. Het gebeurt als vanzelf: “*Het ademt in ons*”. Het bijzondere van het woord ruach is dat adem en geest ons allebei vervullen en bezielen, ons in de ware zin van het woord beGEESTeren. In het zingen geven wij de adem ziel door klanken en woorden, die door de geest geïnspireerd kunnen zijn.

Hineni

t: Bijbel (Ex 3,4), m: Helge Burggrave

First system:

Chords: Dm, C, F, Gm, A

Lyrics: Hier ben ik, hier ben__ ik, hi - ne - ni.

Second system:

Chords: Dm, C, F, Bb, A, Dm

Lyrics: Hier ben ik, hier ben__ ik, hi - ne - ni. Hier ben ik, hier ben__ ik, hier ben__ ik, hi - ne - ni.

Hineni (hebr.): Hier ben ik! Dat is het antwoord van een mens, als hij geroepen wordt. Maar hoe verschillend geven mensen dit antwoord! In 'hier ben ik' (Hebreeuws: Hineni) drukt zich de aanwezigheid en de aandacht van een mens uit en de bereidheid om werkelijk een ontmoeting aan te gaan. We worden constant geroepen, door onze kinderen, door onze ouders en door vele andere mensen. Ook in overdrachtelijke zin worden we geroepen door taken of tot onze bestemming. Door je antwoord laat je zien hoe 'hier-ben-ik'-bekwaam je bent, dat is: hoe vaardig je bent om in het ogenblik te zijn, wakker en met onverdeelde aandacht.

Hagios

t+m: Helge Burggrabe

Am Dm7 G C

Ha - gi - os ho The - os, Ha - gi - a hae So - phi - a,

F E Am E7/B Am/C Dm7 E Am

Ha - gi - ai hai Dy - na - meis, soi eu - cha - ri - sto - men.

*Hagios ho Theos. Hagia hae Sophia. Hagiai hai Dynameis. Soi eucharistomen (Grieks):
Heilig is God, met haar heilige wijsheid en zijn heilige geestkracht. U danken wij.*

Is het goddelijke mannelijk of vrouwelijk? Deze vraag maakt duidelijk dat het tijd is om over het Heilige te denken voorbij etiketten van mannelijk of vrouwelijk. Zo ontstond dit nieuwe Hagios-lied, dat zowel de kracht van de wijsheid bezingt als de beweeglijkheid van de Geest, die ‘waait waarheen hij wil.

Da pacem domine

t: Liturgie, m: Helge Burggrave

Em Bm/D Am/C Em/B B Em

Da pa - cem_ do - mi - ne, da pa - cem_ do - mi - ne,

E E7 Am Em Em Em/B B Em

da pa - cem do - mi - ne, da_ pa - - cem.

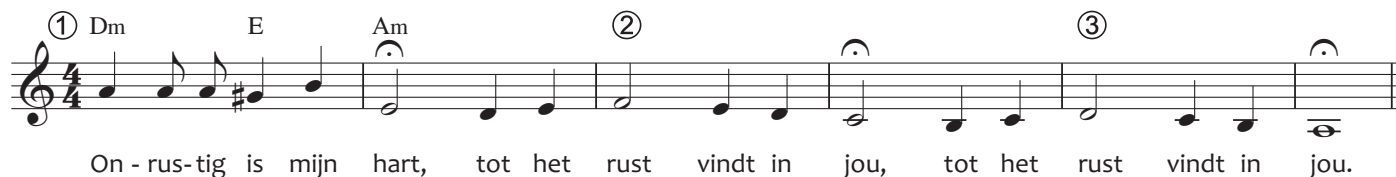
The musical score is written for a piano and voice. It consists of two systems of music. The first system has four measures, and the second system has four measures. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/2. The chords are indicated above the staff: Em, Bm/D, Am/C, Em/B, B, and Em. The lyrics are written below the staff, with some words underlined. The first system ends with a double bar line, and the second system ends with a double bar line.

Da pacem domine (lat.): Geef ons vrede, Heer.

Een oud, reeds vaak op muziek gezet gebed om vrede. En tegelijk: Hoe brengen we zelf vrede in onze gedachten, in ons handelen en in de volgende stap die wij zetten?

Onrustig is mijn hart (Unruhig ist mein Herz)

t: Augustinus (354-430), m: Helge Burggrave

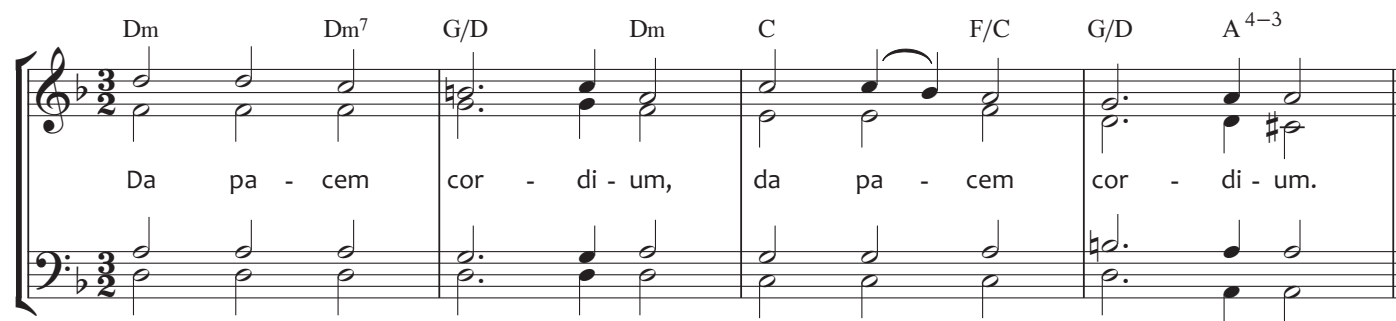

De betekenis van het hart staat centraal in alle religies. Het verlangen naar het overwinnen van de eigen rusteloosheid - zoals Augustinus het verwoordde - is uitgangspunt van een spirituele zoektocht.

De Perzische dichter Rumi (12e eeuw) formuleert het zo: „Op zoek naar God heb ik de hele wereld door-kruist en Hem nergens gevonden. Toen ik thuiskwam, zag ik Hem staan aan de deur van mijn hart. Hij zei: ‚Hier wacht Ik al eeuwen op jou.‘ Toen ben ik met Hem naar binnen gegaan.“

18 Da pacem cordium

t: Liturgie, m: Helge Burggrave

Da pacem cordium (lat.): Geef ons de vrede van het hart/ in het hart/ voor het hart

In het hart klopt het ritme van het leven. Daar worden de hoogte- en dieptepunten van onze levensweg ontvangen en verwerkt. Het hart is ook de plaats waar het cognitieve en intuïtieve elkaar ontmoeten en in balans kunnen komen. Wie het hart opent, toont zichzelf. Dat maakt kwetsbaar, maar ook aanraakbaar en empathisch in de ontmoeting met anderen.

In de oude spirituele tradities staat de vorming van het hart centraal. Het zgn. ‘hartgebed’ speelt daarin een belangrijke rol. Het lied ‘*Da pacem cordium*’ is bedoeld als een hartgebed in klank, dat de weg kan openen naar innerlijke helderheid en vrede.

Laat je mond stil zijn en kalm (Lass deinen Mund stille sein)

t: De traditie van de Kopten, m: Helge Burggrabe

Am E/B C D(add9) F G/D C E/B

Laat nu je mond stil zijn en kalm, dan spreekt je hart.

Am E/B C D(add9) F E(sus4)

Laat nu je hart stil zijn en kalm, dan spreekt God.

Laat nu je mond stil zijn en kalm, dan spreekt je hart.

Laat nu je hart stil zijn en kalm, dan spreekt God.

In alle religies bestaat het besef van een immateriële, geestelijke en scheppende kracht, een goddelijke grond van het bestaan die de wereld draagt en bijeenhoudt. In deze oude tekst van de Kopten uit Egypte wordt het verlangen van de mens om transparant te zijn onder woorden gebracht, het verlangen om jezelf te verstaan als instrument, dat niet uit zichzelf spreekt en musiceert, maar waarin dit goddelijk geheim klank krijgt.

Hoor je de hartslag (Höre den Herzschlag)

t+m: Helge Burggrabe

Chord progression: Dm, C/E, F, C/E, Dm, Gm, Dm, A⁴⁻³

Lyrics: Hoor je de hart-slag van he - mel klin - ken in je he - le we - zen.

The first system of the musical score is in 4/4 time. It consists of two staves, treble and bass. The melody is in the treble staff, and the bass line is in the bass staff. The lyrics are written below the staves. The chords are indicated above the treble staff.

Chord progression: A, Dm/F, Dm, C, F, Gm/Bb, A⁶₄, A⁵₃, Dm

Lyrics: Voel je de hart-slag van aar - de klop - pen in heel je zijn.

The second system of the musical score continues the melody and bass line. The lyrics are written below the staves. The chords are indicated above the treble staff.

Hoor je de hartslag van hemel klinken in heel jouw wezen?

Voel je de hartslag van aarde kloppen in heel je zijn?

Geïnspireerd door een dichtregel van Rose Ausländer; "Ik hoor het hart van de hemel kloppen in mijn hart", ontstond dit nieuwe lied. Daarin komt het grote thema van resonantie tot klinken: de verbondenheid van het menselijk hart met de schepping, waarvan wij zelf deel uitmaken. Aarde en hemel zijn twee polen van een metafoor die de spanning tussen de materiële en geestelijke werkelijkheid symboliseert.

Het is een klank (Es ist ein Klang)

t+m: Helge Burggrabe

First system of the musical score. It features a treble and bass staff in 6/8 time. The melody is in the treble staff, and the bass staff provides harmonic support. The lyrics are 'Hal - le - lu - ja, ha - le - lu - ja.' The system ends with a double bar line and the word 'Fine'.

F Bb/F F C7/F Bb/F F C/F F *Fine*

Hal - le - lu - ja, ha - le - lu - ja.

Second system of the musical score. It continues the melody and bass line. The lyrics are 'Het is een klank die mij door - dringt en mijn hart aan't zin - gen brengt.' The system ends with a double bar line and the word 'Da Capo al Fine'.

Dm A/C# A7/C# F/C C7 *Da Capo al Fine*

Het is een klank die mij door - dringt en mijn hart aan't zin - gen brengt.

Halleluja, halleluja.

Het is een klank die mij doordringt en mijn hart aan het zingen brengt.

Hoe verschillend de benadering van een kwantumfysicus en die van een meditatiemeester ook zijn, toch komen beiden tot een verbluffend gelijksoortig inzicht: de fundamentele bestaansvorm van de wereld is beweging en proces. Er is geen stilstand, maar alleen transformatie van vorm, alles pulseert. Deze vormende processen gaan terug op trillingen en resonantie-effecten. Poëtischer gezegd: De wereld is klank, die alles doordringt.

Halleluja

t: Liturgie, m: Helge Burggrabe

D A D G D A⁷ Bm A/C[#]

Hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja.

Bm A D G D A⁷ D

Hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja.

Roger Willemsen zei eens zeer treffend: “*Omdat wij het leven niet kunnen verlengen, moeten we het verdichten*”. Ieder mens beleeft zulke, intensieve en kostbare momenten, waarop alles een diepere betekenis krijgt. Waarheen met de vreugde en de jubelstemming, als ons hart ervan overstroomt? Zingen is dan de beste mogelijkheid om je uit te drukken!

Kom, sta nu op en word tot licht (Mache dich auf und werde licht)

t: Bijbel (Jes 60,1), m: Helge Burggrabe

The musical score is written for three parts: Soprano, Alto, and Bass. It is in 4/4 time and D major. The first system (measures 1-4) is marked with an Em chord. The lyrics are: 'Kom, sta nu op en word tot licht, sta Lu - men de lu - mi - ne. Lu - men de lu - mi - ne.' The second system (measures 5-8) is marked with D, D7, G, B, B7, and Em chords. The lyrics are: 'op en straal, want jouw Licht komt. Lu - men de lu - mi - ne. Lu - men de lu - mi - ne.'

23

Lumen de lumine (lat.): Licht uit Licht.

Met de wens zelf 'lichter' te worden wordt de duisternis een tegenpool. Leonard Cohen heeft dit op bijzondere wijze uitgedrukt: "Ring the bells that still can ring/forget your perfect offering/There is a crack in everything/That's how the light gets in." Met de erkenning van breuken, scheuren en onvolkomenheden verdwijnt de overdrijving en idealisering van het licht. De scheur maakt het mogelijk dat licht binnenkomen kan! De wens van het lied *Kom sta nu op en word tot licht* heeft onze openheid en ontvankelijkheid nodig en geen afgesloten systeem van perfectie en volmaaktheid.

Lichtgebed (Lichtgebet)

t: Soefisme-traditie, m: Helge Burggrabe

Refrein

G Em⁷

O, Jij, mijn God, geef me licht, ver - sterk mijn

C C Em 1./2./3. D⁴⁻³ 4. (Slot) G

licht, en maak mij tot licht. licht.

Couplet

D G C/G Am Em

1. God, plaats licht in mijn hart, licht in mijn ziel,
2. God, plaats licht op mijn tong, licht in mijn o - gen,
3. God, plaats licht aan mijn rechter- zij, licht aan mijn lin - ker- zij,

C Em B Em Am

licht_____ in mijn geest,____ licht in mijn be - wust - zijn, licht in mijn
 licht_____ in mijn o - ren, licht in mijn ze - nu - wen, licht in mijn
 licht_____ ach - ter mij,____ licht_____ voor____ mij,____ licht bo - ven

Em Em ⁴⁻³ C/E D ⁴⁻³

den - ken en licht_____ in mijn doen._____
 bloed,_____ en licht_____ in mijn huid._____
 mij_____ en licht_____ on - der mij._____

Licht is vanouds een sterke metafoor voor het onnoembare. Want zoals licht immaterieel en onzichtbaar is, maar in zijn werking ervaren kan worden, zo wordt ook het goddelijke beleefd als niet tastbaar of grijpbaar, maar wel zichtbaar in zijn uitwerking en kracht. Licht staat in de geloofstradities bovendien symbool voor oriëntatie, ordening, heling en helderheid. Dit lied, ontleend aan de Soefi-traditie, formuleert de wens om zelf vervuld te worden van licht en helderheid.

Mayim chayim

t+m: Helge Burgrabe

F C⁷/F F B^b/F F B^b/F F C^(sus4)/F C/F

Ma - yim, ma - yim, ma - yim. Ma - yim, ma - yim, ma - yim.

F C⁷/F F B^b/F F B^b/F F C⁴ 3

Ma-yim, ma-yim, ma - yim. Ma- yim, ma- yim, ma - yim.

Dm⁷ C/E F Dm⁷ C/E F

Ma - yim cha - yim. Ma - yim cha - yim.

Gm F C Dm Dm C B^b⁹ 8

Ma'a - yan mayim cha - yim, be'er schel mayim cha - yim.

*Mayim chayim. Ma'ayan mayim chayim. Be'er schel mayim chayim (hebr.):
Levenswater, bron van levenswater, fontein van levenswater.*

Het water is een symbool voor het ontstaan en voorbijgaan van het leven. Dit lied beschrijft het goddelijk geheim als levenswater, dat gestaag vloeit in mensen en in alle levende wezens. Als wij deze innerlijke bron (Hebreeuws: ma'ayan), deze fontein (be'er) waarnemen, dan kunnen wij de dorst lessende, versterkende en transformerende kracht beleven.

Magnificat

t: Bijbel (Lk 1,46), m: Helge Burggrabe

The musical score is written for a single melodic line in 6/8 time, with a key signature of one flat (B-flat). The first system contains five measures of music. The lyrics are: 'Mag - ni - fi - cat, mag - ni - fi - cat a - ni - ma me - a'. The second system contains four measures of music. The lyrics are: 'do - mi - num, a - ni - ma me - a do - mi - num.'.

Chord symbols above the staff: Dm, C⁶, B^bmaj7, B^b, A⁴⁻³, Dm, C.

Chord symbols below the staff: F, Gm, A⁶, Dm.

Magnificat anima mea dominum (lat.): Mijn ziel prijst de Heer

In deze nieuwe toonzetting van de eerste zin van de grote lofzang van Maria komt haar vertrouwen en beschikbaarheid tot uitdrukking. Haar ziel jubelt het uit, omdat zij 'ja' kan zeggen tegen haar bijzondere bestemming. En wat kan mijn eigen bestemming zijn, wat zal ik ontvangen en ter wereld brengen?

O, Jij mijn God (Oh du mein Gott)

t: Niklaus von Flüe (1417-1487), m: Helge Burggrabe

D A D D/F# G Em⁷ A/E D A

O Jij, mijn God, neem weg al - les wat mij be - lem - mert Jou te zien.

Em D A Bm A D A/E

O Jij, mijn God, geef wat ik no - dig heb om bij Jou te zijn.

D A D G D/F# A⁷/E D Em D/F# A⁴ ³ D

O Jij, mijn God, neem mijn hart, ik geef mijn ziel ge - heel aan Jou.

Het dagelijks gebed van Broeder Klaus drukt het verlangen uit om steeds bewuster te leven in de tegenwoordigheid van het goddelijk geheim. Zo komt de vraag, wat daarbij in de weg staat en wat ons daarbij helpt. Dat is de fundamentele vraag van een spirituele weg. Voor Broeder Klaus werd dit gebed het innerlijk kompas voor zijn geloven, denken en handelen. Het gevolg was dat hij veel werd opgezocht door mensen die om raad verlegen zaten. Het effect van zijn werk voor individuele mensen en voor maatschappij en politiek van zijn tijd was enorm. Als we terugkijken blijft van hem het beeld van een vrede stichter over.

Blijf toch bij ons (Bleibe bei uns)

t: Bijbel (Lk 24,29), m: Helge Burgrabe

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The piano accompaniment is in the left hand, and the vocal melody is in the right hand. The lyrics are in Dutch and German.

Chords: Gm, Cm/G⁶, 5, D, Eb, F, F⁷, Bb², 4, 3, 1, Cm, Cm⁶, Cm⁷, D⁶, 4, 3, 5, Gm.

Lyrics: Blijf _____ toch bij ons, want het gaat a - vond wor - den en de dag loopt nu ten ein - de.

In de avond, en pas echt in de levensavond, blijft de wens over vergezeld te zijn. Zich in het donker en het onzekere geborgen en gedragen te voelen is een diep verlangen. Onze hoop is dat deze geborgenheid altijd en onvoorwaardelijk aanwezig is, ook wanneer we ons van het grote geheel gescheiden weten. Augustinus zegt: "Waar was ik, toen ik u, God, zocht? U was dichtbij, maar ik was vervreemd van u".

Shalom, Salām

t+m: Helge Burggrabe

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of two systems of staves. The first system has four measures. The second system has five measures. The vocal line is in the treble clef, and the piano accompaniment is in the bass clef. Chords are indicated above the vocal line: Dm, Am, Dm, C in the first system, and F, Gm, A, D/A, A in the second system. The lyrics are: 'Sha - - - lom, Sa - - - lām, Sha - - lom, Sa - lām, Sa - lām. Sa - lām. Sa - lām.' The score ends with a double bar line and repeat dots.

Shalom (hebr.): Vrede / Salām (arab.): Vrede

Shalom. Salām. Twee woorden met één taalkundige oorspong. Eén betekenis en één verlangen.

Met „*Shalom*“ wensen mensen in de Hebreeuws sprekende wereld elkaar gezondheid, welzijn en vrede toe; in de Arabisch sprekende wereld is dat „*Salām*“. Niet alleen de klank van de woorden lijkt op elkaar. De groet en het antwoord drukken dezelfde wens uit: „*As-salāmu ‘alaykum*“ – vrede zij met u! „*Aleichem shalom*“ – met u zij vrede! Wanneer „*Shalom, Salām*“ of „*Salām, Shalom*“ in afwisseling meerstemmig weerklinkt, vormen de woorden een lied dat het verbindende verlangen naar vrede de wereld in draagt, alle verschillen, grenzen en conflicthaarden overstijgend.

Un instrument de ta paix

t+m: Helge Burggrabe

Je suis un in - stru - ment, un in - stru - ment de ta paix. Je

suis un in - stru - ment de ta paix, mon Dieu, mon Dieu. Je

The musical score is written for voice and piano in 3/4 time, key of D major. The first system covers the first line of lyrics, and the second system covers the second line. Chord symbols are placed above the staff: Em, Am, Am6#, B, Em/G, B, Em, C/E, and Em.

Je suis un instrument de ta paix (frz.): Ik ben een instrument van uw vrede, mijn God.

„Seigneur, fais de moi un instrument de ta paix (fr.) – Heer, maak mij een instrument van uw vrede.“ Met deze regel begint het zogenaamde Franciscusgebed, dat waarschijnlijk rond 1912 in Frankrijk is ontstaan en zich snel onder gelovigen verspreidde als tegenwicht tegen de oorlogsretoriek. In een soort perspectiefverschuiving wordt de gedachte aan vrede in dit nieuwe gebed niet geformuleerd als een wens, maar als een statement: „Ik ben een instrument van uw vrede, mijn God.“ Omdat instrumenten nooit vanzelf klinken, maar altijd een speler van buitenaf nodig hebben, heeft deze poëtische metafoor ten diepste iets dienstbaars. Jezelf ervaren als een „instrument van vrede“ is daarom de bereidheid om jezelf beschikbaar te stellen en steeds opnieuw de klank van de goddelijke werkelijkheid door je heen te laten gaan! In het harmonieuze samenspel van veel van zulke instrumenten kan iets wonderbaarlijks ontstaan dat vrede sticht.

Effata

t: Bijbel (Mk 7,33-35), m: Helge Burggrabe

The musical score is written for piano in 6/8 time. It consists of two systems of music. The first system has four measures with the following lyrics: 'Ef - fa - ta, ef - fa - ta, o - pen je! O - pen o - gen en o - ren.' The second system has four measures with the following lyrics: 'Ef - fa - ta, ef - fa - ta, o - pen je! O - pen je hart!'. The chords indicated above the notes are Am, Dm, G, C in the first system, and Am, Dm, Am/E, E, Am in the second system. The melody is primarily in the right hand, with a supporting bass line in the left hand.

Effata (Grieks): Ga open!

Met deze aanmoediging opende Jezus bij iemand de zintuigen, zo luidt het verhaal. Hiermee wordt het vermogen om waar te nemen verruimd, de vitaliteit versterkt en openen zich nieuwe dimensies van resonantie en relatie. Het onverwachte wordt zichtbaar door een aanmoediging. Het kan helend werken en de vitaliteit bevorderen. „*Effata – ga open*“ is een pleidooi om elkaar aanmoedigende woorden te schenken die leven bevorderen. Tegelijk is het een uitnodiging om je hart en zintuigen op een dieper niveau te openen.

Viriditas

t: Giannina Wedde, Helge Burggrabe, m: Helge Burggrabe

The musical score is written for two systems. The first system consists of a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment line (bass clef). The key signature has one flat (Bb) and the time signature is 3/4. The vocal line has lyrics: "Vi - ri - di - tas, vi - ri - di - tas. Jij, fris-groei-end le - ven, kom in bloei." The piano accompaniment consists of a steady eighth-note bass line. Chords are indicated above the vocal line: A, Dm, C, and F. The second system continues the vocal and piano parts. The vocal line has lyrics: "Vi - ri - di - tas, vi - ri - di - tas. Jij, die al - les ver - bindt, a - dem de stroom." The piano accompaniment continues with the same bass line pattern. Chords indicated above the vocal line are: Bb, Gm/E, Am, Dm, Gm, A, and Dm.

Viriditas (lat.): Het groen, de groene kracht.

Het is tijd, en misschien wel van levensbelang, om opnieuw een alles doordringende en bezielende goddelijke levenskracht in de hele schepping te ervaren! De genezeres, mystica, religieuze, theologe en componiste Hildegard von Bingen (1098-1179) was diep overtuigd van deze kracht – en noemde haar „*Viriditas*“ (in het Latijn „*viridis*“: groen, fris, levend). Het lied prijst deze „*groene kracht*“ als een goddelijke kracht die werkzaam is in alles wat bestaat – en het stelt de vraag: kunnen we ons ten diepste verbonden weten met de stroom van alle leven en daarmee de ziekmakende vervreemding tussen mens en natuur en de daaruit voortvloeiende destructieve handelingen overwinnen?

Nu is het tijd (Nun wird es Zeit)

t: Giannina Wedde, m: Helge Burggrave (Dit lied is ook onderdeel van het oratorium *Katharina/Genesis*)

Musical score for the first system of the song. It features a treble and bass staff in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is in the treble staff, and the bass staff provides harmonic support. The lyrics are written below the notes.

Nu is het tijd. Roep jij de kracht die in jou leeft.
Sta ner - gens stil. Geef het niet op. Maar geef je - zelf.

Musical score for the second system. The melody continues in the treble staff, with the bass staff providing accompaniment. The lyrics are written below the notes.

— Ver - laat de we - gen, die je al - tijd vast doen lo - pen.
Niets kan de vreug - de van een nieuw be - gin be - dwin - gen.

Musical score for the third system. The melody continues in the treble staff, with the bass staff providing accompaniment. The lyrics are written below the notes.

Ver - trouw op wijs - heid die het goud van mor - gen weeft,
Al - les wat leeft, is diep ver - wond en a - demt zwaar

Musical score for the fourth system, which includes a first and second ending. The melody continues in the treble staff, with the bass staff providing accompaniment. The lyrics are written below the notes.

1. leg toch haar draad in jouw o - pen en vri - je han - den.
maar houdt niet op een nieu - we we - relt te be - zin - gen.

2.

„*Nu is het de tijd*“ – om eropuit te trekken en me over te geven aan wat komen gaat! Wat voedt en versterkt mijn vitaliteit? Wat beperkt me daarentegen nog steeds? Waar wil ik mijn bewustzijn en aandacht op richten? Wat stelt me in staat om te bloeien, vrij te ademen en te zingen over „een nieuwe wereld“ met en ondanks al mijn wonden en lijden?

Het is tijd

*om eenvoudiger te leven
dan zal de behoefte vanzelf groeien
om alles wat overbodig, zelfingenomen en verspillend is los te laten,
om uiterlijke rijkdom om te zetten in innerlijke rijkdom,
en om geluk te vinden in eenvoud.*

Het is tijd

*om opmerkzamer te leven
dan zal het verlangen vanzelf groeien
om meer in het moment te leven en het grote in het kleine te zien,
om andere mensen en de hele schepping met een open hart te ontmoeten,
en om diepe liefde, mededogen en dankbaarheid voor het leven te ontwikkelen.*

Het is tijd

*om bewuster te leven
dan zal de wil om te handelen vanzelf groeien
om het eigen gedrag te heroverwegen en te veranderen,
om resoluut op te komen voor een rechtvaardigere samenleving zonder uitsluiting,
en om op te staan voor een betere wereld.*

Het is tijd

Helge Burggrabe

Ieder deel van deze aarde is mij heilig (Jeder Teil dieser Erde ist mir heilig)

t: Chief Seattle, Henry A. Smith, m: Helge Burggrabe

Em D Em

le - der deel van de - ze aar - de is mij hei - lig.

The first system of the musical score is written in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). It features a treble and bass staff. The melody in the treble staff starts with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5, and D5. The bass staff provides a harmonic accompaniment with a half note G3, followed by quarter notes A3, B3, and C4. Chords are indicated above the staff: Em for the first two measures, D for the third, and Em for the fourth. The lyrics are written below the treble staff.

Em Am

le - der deel van de - ze aar - - de

The second system of the musical score continues the melody and accompaniment. The treble staff has a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The bass staff has a half note G3, followed by quarter notes A3, B3, and C4. Chords are indicated above the staff: Em for the first two measures and Am for the third. The lyrics are written below the treble staff.

C D Em

is mij hei - - - lig.

The third system of the musical score concludes the phrase. The treble staff has a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The bass staff has a half note G3, followed by quarter notes A3, B3, and C4. Chords are indicated above the staff: C for the first measure, D for the second, and Em for the third. The lyrics are written below the treble staff.

Op schrift gesteld door Henry A. Smith in 1887, is deze zin oorspronkelijk toegeschreven aan Chieft Seattle, die het vanuit het begrip van een holistische spiritualiteit zo verwoordde: „*Every part of this earth is sacred to my people.*“ (1854). Meer dan 170 jaar later, in het licht van de toenemende klimaatrampen, dient deze zin als een wake-up call, een krachtig uitroepeteken. Hoe anders zal ons denken en handelen zijn, wanneer we de houding in praktijk brengen dat we de aarde niet als handelswaar kunnen bezitten en exploiteren, maar dat elk deel ervan heilig is en bescherming verdient!

Vrede wens ik jou (Friede sei mit dir)

t+m: Helge Burgrabe

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of one flat (Bb). It consists of three systems of music, each with a treble and bass staff joined by a brace. The lyrics are in Dutch and are placed below the treble staff.

System 1:

- Chords: Dm, C/E, F, Dm, F/C, Bb
- Lyrics: Vre - de wens ik____ jou, vre - de wens ik____ mij.

System 2:

- Chords: Gm, F/A, Gm/Bb, C, F, Gm, Dm
- Lyrics: Mo - ge heel de aar - de in vre - de____ zijn, mo - ge

System 3:

- Chords: Gm, C7, F, Bb, F/C, C, F
- Lyrics: heel de aar - de in vre - de____ zijn.

37

„Ons voortbestaan als soort hangt af van ons vermogen om te erkennen dat ons welzijn en het welzijn van anderen in feite één en hetzelfde zijn“, aldus Marshall Rosenberg, de grondlegger van Geweldloze Communicatie. Het besef dat mijn geluk of ongeluk niet losstaat van het geluk of ongeluk van anderen, en uiteindelijk van dat van alle wezens, kan steeds meer leiden tot een houding van liefde en mededogen tegenover alle levende wezens. Op deze manier breidt de traditionele vredesgroet zich uit tot een grotere beweging: van het JIJ in de zin van naastenliefde, via het IK in de zin van zelfzorg, naar het allesomvattende HET van een diepe verbondenheid met de schepping.

In terra pax

t: Bijbel (Lk 2,14), m: Helge Burggrabe

Chord progression: C, Dm/C, G/B, C

In ter - ra pax, in ter - ra pax, _____

Chord progression: F, G/F, C/E, Am7, Dm7, G, C

in ter - ra pax, in ter - ra pax.

Chord progression: Am, D7, G, Cmaj, Am/Fis, B, Em

In ter - ra pax, in ter - ra pax, _____

Chord progression: F/A, G/B, C, F, C/G, G7, C

in ter - ra pax, in ter - ra pax.

Outro (neuriënd)

mh...

C F/C C F/C G/B C Dm7

C/G G G/B C Dm7 C/G G7 C

In terra pax (lat.) – „Vrede op Aarde“ drukt in drie woorden het diepe verlangen naar wereldwijde vrede uit. Het koorarrangement is als een noodkreet van de mensheid – of misschien wel een noodkreet van de uitgeputte aarde – om vrede. Mensen zullen altijd verschillen en conflicten zullen er altijd zijn, maar een vreedzamere samenleving is mogelijk wanneer de focus ligt op wat ons verenigt en minder op wat ons verdeelt. Hieruit groeit een fundamentele houding van empathie en menselijkheid die op een geweldloze en constructieve manier reageert op meningsverschillen en conflicten.

Kijk maar diep in jouw nacht (Schaue tief in deine Nacht)

t: Andreas Knapp, m: Helge Burggrave (uit het *Dreikönigsatorium*)

Am Em/G Dm/F Am/E E

Kijk____ maar____ diep,____ diep in____ jouw nacht,____
daar____ al - leen____ vindt jou____ de ster,____

The first system of the musical score is in 2/2 time. It features a treble and bass staff. The melody is in the treble staff, and the bass staff provides a simple harmonic accompaniment. The lyrics are written below the treble staff, with lines indicating where the notes fall. The system ends with a repeat sign.

F Dm Am/C G/B C Dm E

die__ jou thuis__ zal__ bren - gen naar een lich - te - re mor - gen.

The second system of the musical score continues the melody and accompaniment. It also features a treble and bass staff. The lyrics are written below the treble staff, with lines indicating where the notes fall. The system ends with a repeat sign.

*Kijk maar diep, diep in jouw nacht, daar alleen vindt jou de ster,
die jou thuis zal brengen naar een lichtere morgen.*

Met het poëtische beeld van de ster nodigt het lied uit om de blik van buiten naar binnen te keren, de nacht te durven ervaren en de „weg van het hart“ te volgen. Het zijn niet langer alleen de uiterlijke sterren die de weg wijzen. Het gaat om een stralende ster van binnen, een ster die aanwezig is, ook in tijden van duisternis, pijn en onzekerheid, en die de weg wijst naar een „lichtere morgen“.

Uit de diepte roep ik luid naar jou (Aus der Tiefe rufe ich zu dir)

t: Bijbel (Psalm 130), m: Helge Burgrabe (Dit lied is ook onderdeel van het oratorium „Katharina/Genesis“)

The musical score is written for voice and piano in 3/4 time, key of C minor. The first system contains four measures with the lyrics 'Uit de diepte, uit de diepte'. The second system contains five measures with the lyrics 'roep ik luid naar jou.'. Chord symbols are placed above the staff: Cm, G/B, Es/Bb, F7/A, Abmaj, Fm6/Ab, Cm/G, G, and Cm. The piano accompaniment features a steady bass line and chords that support the vocal melody. The final measure of the second system has a fermata over the vocal line.

Cm G/B Es/Bb F7/A

Uit de diepte, uit de diepte

Abmaj Fm6/Ab Cm/G G Cm

roep ik luid naar jou.

Uit de diepte, uit de diepte roep ik luid naar jou.

Hoe kan ik tijden van onzekerheid, hopeloosheid of verdriet, tijden van pijn en lijden doorstaan en volhouden? Wanneer de grond onder mijn voeten wegzakt, oude zekerheden niet langer standhouden en nieuwe perspectieven nog niet zichtbaar zijn, kan zingen een noodkreet uit de diepte worden, een manier om de behoefte aan hulp, richting en heling te uiten. Door samen te zingen wordt deze noodkreet een „ge-deelde diepte“ en een verbindende brug. Nog voordat duidelijk is of en wanneer de noodkreet gehoord zal worden, betekent erkennen en steun bieden in donkere levensfasen al een keerpunt.

Kyrie eleison

t: Liturgie, m: Helge Burggrabe

The musical score is written in 3/4 time. The piano accompaniment consists of two staves: a treble staff and a bass staff. The vocal line is written on a single staff above the piano accompaniment. The lyrics are: Ky - - ri - e, ky - ri - e, ky - - ri - e e - lei - - son.

Chord progressions for the piano accompaniment:

- Am (first system)
- E7/B (second system)
- Am/C (third system)
- A7/Cis (fourth system)
- Dm (fifth system)
- Am/C (sixth system)
- E7/B (seventh system)
- Am (eighth system)

Kyrie eleison (Grieks): Heer, ontferm U

Deze traditionele smeebede uit de christelijke liturgie drukt vol vertrouwen biddend de wens uit om gezien en gehoord te worden in tijden van nood en om barmhartigheid te ervaren. Het is een zich-toevertrouwen, een openen van het hart in de hoop op erbarmen, ommekeer en verandering.

Theia Agape

t+m: Helge Burggrabe

Dm A7/Cis Dm A Dm C F A

Thei - a a - ga - pe, a - cho - ri - ste a - ga - pe.

Dm C/E F C7/E F C Dm A Dm

Thei - a a - ga - pe, a - ga - pe ai - o - na.

43

Theia Agape (Grieks): Goddelijke liefde.

Theia agape is een gebedslied dat de goddelijke werkelijkheid bezingt als alomvattende, onvoorwaardelijke liefde. In het Grieks betekent het woord Agape onbaatzuchtige, universele liefde, en onderscheidt zich van verlangende liefde (Eros) en vriendschappelijke liefde (Philia).

Theia agape (Grieks) – goddelijke liefde. Een liefde die geeft zonder iets terug te verwachten, die steunt zonder iets te eisen, die niet bezit maar bevrijdt.

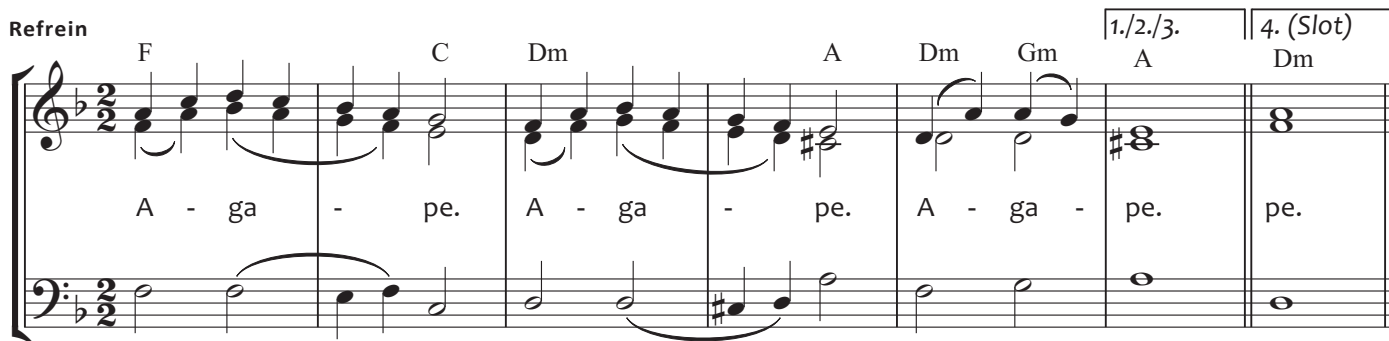
Achoriste agape (Grieks) – onafscheidelijke, onvoorwaardelijke liefde. Niet te scheiden, niet te verdelen, niet te verliezen. Een liefde die niet verdiend hoeft te worden.

Agape aiona (Grieks) – eeuwige liefde. Een betrouwbare liefde die er altijd is geweest en er altijd zal zijn, van eeuwigheid tot eeuwigheid.

Agape Hymne

t: Kurt Dantzer, Helge Burggrave, m: Helge Burggrave

Refrein

F C Dm A Dm Gm 1./2./3. A 4. (Slot) Dm

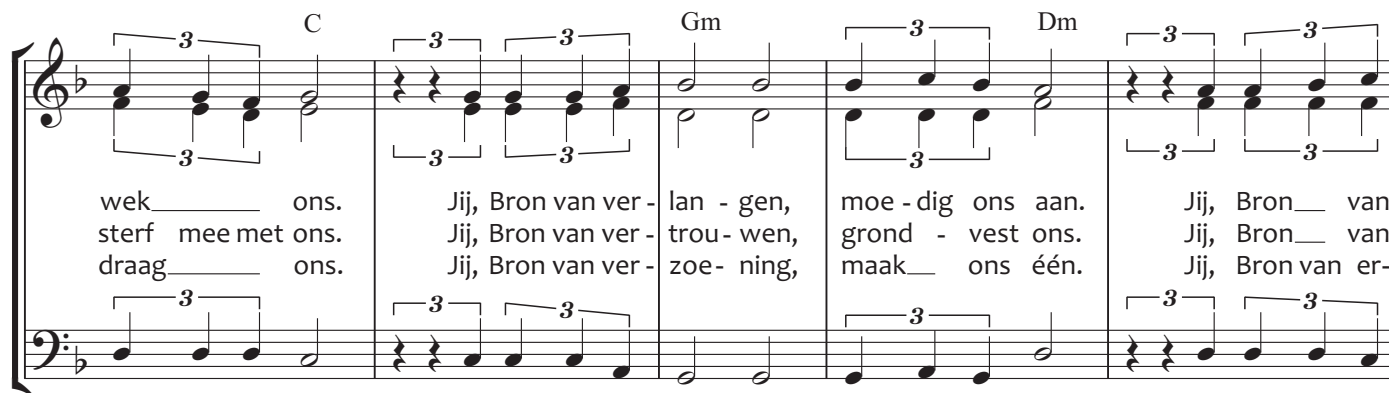
A - ga - pe. A - ga - pe. A - ga - pe. pe.

Couplet

A Dm

1. Jij, Bron_ van le - ven, vul ons be-staan. Jij, Bron_ van licht,
2. Jij, Bron_ van dee - moed, maak_ ons mens. Jij, Bron_ van duister - nis,
3. Jij, Bron_ van wijs - heid, leid on - ze weg. Jij, Bron_ van hoop, _

C Gm Dm

wek_ ons. Jij, Bron van ver - lan - gen, moe - dig ons aan. Jij, Bron_ van
sterf mee met ons. Jij, Bron van ver - trou - wen, grond - vest ons. Jij, Bron_ van
draag_ ons. Jij, Bron van ver - zoe - ning, maak_ ons één. Jij, Bron van er -

Bb C F/A Dm Gm F/C C

schoon - heid, zing_ in ons. Jij, Bron_ van waar - heid, licht op in ons.
 goed - heid, maak_ ons heel. Jij, Bron van ver - ge - ving, ver - an - der ons.
 bar - men, raap_ ons op. Jij, Bron_ van vre - de, groei, groei in ons.

In de stijl van een feestelijk, gedragen loflied beschrijft en onderzoekt dit lied de goddelijke liefde (agape) als een onuitputtelijke bron die al het leven doordringt. Deze liefde bevordert groei en hoop, vergeving en verzoening, en lest de dorst naar zinvol leven, naar troost en vertrouwen, naar geborgenheid, verbondenheid en vrede.

Talita kum

t: Bijbel (Mk 5,41), m: Helge Burggrave

Chords: Dm, Am, Dm, C, F, Dm, Gm, C, F, Dm, Gm, Dm/A, A, Dm, Bb, Dm.

Lyrics: Ta - li - ta kum, ta - li - ta kum! Sta op, sta op! Ta - li - ta kum! Ta - li - ta kum!

Talita kum! is een oproep van Jezus in het Aramees en betekent: „*Meisje, ik zeg je: sta op!*“ Volgens het Bijbelse verhaal staat een twaalfjarig meisje, dat dood gewaand werd, op door Jezus' woorden. Zonder enige verdere inspanning, puur door deze aanmoediging van Jezus, activeert het meisje haar eigen levenskrachten, groeit ze in haar eigen kracht en staat ze op. Dit gebedslied kan ons dus aanmoedigen om op onze eigen levenskracht te vertrouwen en onze eigen kracht te ontdekken: Kom in je kracht! Sta op! Waar wil jij voor opstaan en voor opkomen?

Temidden van leven (Inmitten von Leben)

t: Albert Schweitzer (1875-1965), m: Helge Burggrabe

The image displays a musical score for the hymn 'Temidden van leven' (Inmitten von Leben) in 4/4 time. The score is written for a piano accompaniment with a treble and bass staff. The melody is in the treble staff, and the bass line is in the bass staff. The key signature has one flat (B-flat). The lyrics are written below the treble staff. The score is divided into two systems, each with four measures. The first system ends with a double bar line, and the second system ends with a double bar line. The lyrics are: 'Ik ben le - ven, dat le - ven wil, te - mid - den van le - ven, dat le - ven wil.' The chords are indicated above the treble staff: F, Bb/F, F, Bb/D, F/C, Bb, C in the first system; F/A, Bb, C, Dm, Gm, F/A, Bb, C, F in the second system.

F Bb/F F Bb/D F/C Bb C

Ik ben le - ven, dat le - ven wil, te - mid - den van le - ven, dat le - ven wil.

F/A Bb C Dm Gm F/A Bb C F

Ik ben le - ven, dat le - ven wil, te - mid - den van le - ven, dat le - ven wil.

Ik ben leven, dat wil leven, temidden van leven, dat wil leven.

Deze centrale overtuiging van de arts, filosoof, theoloog, musicus en pacifist Albert Schweitzer drukt op diepgaande wijze eerbied uit voor al het leven. Hij vat het grote onderlinge samenspel van al het leven treffend samen en roept ons tegelijkertijd op om verantwoordelijkheid te nemen voor het vormgeven van een vreedzaam samenleven op deze unieke aarde, ondanks onze verschillen. Ieder individu en elk levend wezen heeft recht op bestaan! Dit radicale inzicht leidt tot een houding van mededogen en verbondenheid met alle levende wezens.

Du bist da (Wiborada-Lied)

t+m: Helge Burggrabe

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of two systems of music. The first system has six measures with the following chords: F, C, F/A, Bb, F/C, and C. The lyrics for this system are: "Du bist da. Du bist die, die da ist. Ich". The second system has seven measures with the following chords: Dm, C, Bb/F, F, Bb, C7, and F. The lyrics for this system are: "schwei - ge und hö - re. Du bist da." The piano accompaniment is written in a simple, harmonic style, often using block chords and moving bass lines. The vocal line is written in a simple, melodic style, often using half notes and whole notes.

F C F/A Bb F/C C

Du bist da. Du bist die, die da ist. Ich

Dm C Bb/F F Bb C7 F

schwei - ge und hö - re. Du bist da.

Dit lied is geschreven ter nagedachtenis aan Wiborada, een christelijke kluizenares uit de 10e eeuw in St. Gallen, die in 1047 als eerste vrouw officieel heilig werd verklaard door de katholieke kerk. Als kluizenares trok ze zich terug in een kleine cel en stond - net als de kluizenaar Nicolaas van Flüe - open voor de behoeften en vragen van degenen die haar bezochten. Het lied thematiseert haar opmerkelijke vermogen om present te zijn en haar bereidheid om te reageren. Tegelijk kan het lied, in de lijn van Mozes, ook een levende relatie met de goddelijke werkelijkheid tot uitdrukking brengen:

Je bent er. Jij bent degene die er is. Ik zwijg en luister. Je bent er.

Zegenkracht (Segenskraft)

t: Pierre Stutz, m: Helge Burggrabe

Em B7

Ik zoek niet meer naar_ jou. Jij be - woont_ me al zo - lang. Jij,

Em D G Am B7 Em

ze - gen - kracht van_ mij. Jij, ze - gen - kracht van_ mij.

Ik zoek je niet meer. Je woont al sinds mensenheugenis in mij. Jij, mijn zegenende kracht.

Wat een bevrijding en opluchting! De zoektocht eindigt omdat het besef doordringt: wat gezocht werd, was nooit weg. De kracht van de zegen die in ieder mens woont, is er altijd geweest, is er nu en zal er altijd zijn. Het woord 'zegen' is afgeleid van het Latijnse 'signum', wat zoiets betekent als 'teken' van de belofte van verlossing, bescherming, geluk en vervulling. Geaccepteerd worden, bij je (ware) naam geroepen worden, - dat wil zeggen: bedoeld en gezegend zijn – deze ervaring leidt ertoe dat je steeds meer in overeenstemming met je eigen bestemming leeft.

Amen

t: Liturgie, m: Helge Burggrabe

D A/Cis G/H D/A G D A D

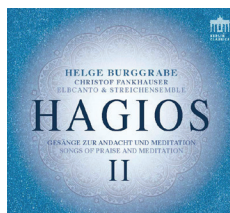
A - men, a - men, a - men, a - men.

Het woord *Amen* komt uit het Hebreeuws en is in bijna elke taal ter wereld terechtgekomen. *Amen* betekent in wezen: *Zo is het. Ik vertrouw erop.* Wie *Amen* zegt, staat op vaste grond. In een kerkdienst sluit *Amen* af wat er gezegd is en opent tegelijkertijd een ruimte waarin wat gezegd en gezongen, gebeden en gevierd is, kan blijven nagalmen. Wanneer velen samen *Amen* zingen, wordt het lied een weids klank-landschap van begrip, van bevestiging van wat is.

Helge Burggrave

Foto: A. Friedrichs-du Maire

HAGIOS bijeenkomsten in Nederland

HAGIOS bijeenkomsten zijn klankbelevingen, variërend van kostbare stilte tot krachtige zang. Het enige wat je nodig hebt is je eigen stem en de intentie om samen met anderen ruimtes, zalen of kerken te transformeren tot klanklandschappen en je eigen stem te ontdekken als uitdrukking van je ziel en geloof.

De bijeenkomsten in Nederland staan vermeld op www.delevensboom.net/hagios

Geïnteresseerde organisatoren kunnen contact opnemen met hagiosnederland@gmail.com.

HAGIOS Netwerk

Alle informatie over het groeiende, steeds internationaler wordende netwerk en de HAGIOS-vredesconcerten met initiatiefnemer Helge Burggrave is te vinden op de website www.hagios.net, inclusief locaties en contactgegevens voor HAGIOS-evenementen.

Ook Nederlandse Hagios-bijeenkomsten worden aan deze website doorgegeven.

Begeleiders kunnen data doorgeven, die gratis worden gepubliceerd. Iedereen die een initiatief in zijn of haar eigen gemeenschap wil starten, of die een bestaande Taizé-groep of kerkkoor leidt en HAGIOS-gezangen wil zingen, kan contact opnemen via hagiosnederland@gmail.com. Liedbundels kunnen op aanvraag worden toegestuurd.

Nanni Kloke heeft dansen gecreëerd voor de gebedsgezangen in HAGIOS. Hiervoor is een boekje beschikbaar met beschrijvingen van de dansen en een link naar video's. De contactpersoon hiervoor is Kathrin Nydegger-Stern (tanz@hagios.net).

Muziekvideo's van HAGIOS zijn ook te vinden op www.youtube.com/musicainnova.

CD HAGIOS I (met 16 liederen; pagina's 4 tot en met 13 van dit liedboek)

Uitvoerders: Vocal Ensemble ELBCANTO, Christof Fankhauser, Helge Burggrave

Begeleidend boekje in Duits/Engels; Label: edel / Berlin Classics, 2015, Prijs: € 15 (excl. verzendkosten)

CD HAGIOS II (met 17 liederen; pagina's 14 tot en met 29 van dit liedboek)

Uitvoerders: Vocal Ensemble ELBCANTO, Christof Fankhauser, Strijkkwartet, Helge Burggrave

Begeleidend boekje in Duits/Engels; Label: edel / Berlin Classics, 2018, Prijs: € 15 (excl. verzendkosten)

NIEUW: CD HAGIOS III (met 17 liederen; pagina's 30 tot en met 50 van dit liedboek)

met ELBCANTO, Christof Fankhauser, Strijkkwartet, Markus Stockhausen, Stephan Krause

Begeleidend boekje in Duits/Engels; Label: edel / Berlin Classics, 2026, Prijs: €18 (CD), €10 (mp3) (excl. verzendkosten)

NIEUW: Zangbundel HAGIOS (Cycli I, II, III), Nederlandse uitgave

Bladmuziek met 48 liederen; met akkoordsymbolen (voor piano/gitaar), 52 pagina's.

Edition Musicainnova, Prijs: €10, vanaf 20 exemplaren voor de gereduceerde prijs van €7 per exemplaar. (excl. verzendkosten)

CONTACT Voor zangbundels en cd's: hagiosnederland@gmail.com

Bij Hagios-bijeenkomsten zijn bovenstaande materialen verkrijgbaar.

www.burggrave.de

Let op: De bladmuziek mag voor niet-commerciële doeleinden worden gebruikt. Voor commerciële projecten kunt u contact opnemen Kulturbüro Burggrave, Almut Jöde, Zum Dieker Ort 17a, D 28870 Fischerhude, +49 (0) 4293-3275062, E-mail: kontakt@burggrave.de

